

Bildande av naturreservatet Jielkká-Rijmagåbbå i Jokkmokks kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärks på bifogad karta, Bilaga 1, ska utgöra naturreservatet Jielkká-Rijmagåbbå. Den slutliga inmätningen av området kan innebära mindre justeringar av reservatets avgränsning och areal.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (Bilaga 7).

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara ett storslaget naturlandskap med vidsträckta myrmarker, förfjäll och stora ur- och naturskogar. Områdets karaktär av orörd vildmark ska bevaras. Områdets värdefulla naturmiljöer med dess höga naturskogs- och våtmarksvärden samt biologiska mångfald ska bevaras. Skogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt.

Syftet är även att motverka fragmentering av området, och att de delar av naturreservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Syftet är också att bidra till att gynnsam bevarandestatus uppnås på biogeografisk nivå för utpekade naturtyper och arter enligt Natura 2000. För att främja biologisk mångfald ger naturreservatet även förutsättningar för slätter av hävdgynnade våtmarker. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Områdets skogliga värdekärnor lämnas för fri utveckling. Det kan dock bli aktuellt att genomföra naturvårdsbränning i vissa värdekärnor.
- Utvecklingsmarker och arronderingsmarker återställs till naturskog genom fri utveckling samt naturvårdande skötsel som exempelvis avveckling av contortatall, stängsling och naturvårdsbränning.
- Vid behov återställa områdets naturliga hydrologi genom att till exempel lägga igen diken, åtgärda vandringshinder eller återställa vattendrag efter flottledsrensning.
- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort, i de fall det är möjligt.
- Naturliga störningar som till exempel bränder, översvämningar och stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder kan dock släckas vid behov.
- Möjlighet ges att tillåta slätter med manuella metoder på våtmarker där slätter bedrivits tidigare och natur- eller kulturvärden gynnas av insatsen. Känsliga arter eller miljöer får inte komma till skada.
- Fällning av träd undviks vid alla typer av åtgärder, förutom vid avveckling av främmande trädslag.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.
- Möjlighet ges att i utpekade delar av reservatet tillåta byggnad eller annan anläggning för naturturismens behov.
- Eventuella anordningar för friluftslivet anläggs på ett sätt som inte medför störningar eller skada för växt- eller djurlivet.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Områdets prioriterade bevarandevärden är det stora, sammanhängande och i hög grad oexploaterade vildmarkslandskapet, den urskogsartade skogen och de mångformiga myrkomplexen. Områdets prioriterade bevarandevärden är även dess stora biologiska mångfald och höga friluftsvärden, liksom de naturtyper och arter som är utpekade inom Natura 2000.

Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden och opåverkade och ostörda karaktär förstörs. De höga naturvärden som finns i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar. Skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar.
2. På annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t.ex. genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta eller dumpa. Se dock punkt A 11 angående slätter.
3. Uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk, med undantag för hässjor enligt A 12, älgstorn enligt A 13 samt byggnader eller anläggningar enligt A 14 - 15.
4. Anlägga väg eller led.
5. Anlägga ledning i luft, mark eller vatten.
6. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder.
7. Plantera in växt-, djur-, eller svampart.
8. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växtnärsämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen.
9. Framföra motordrivna fordon utanför befintlig väg. Vägarnas sträckning framgår av Bilaga 1.
10. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Utföra slätter med manuella metoder på hävdgynnade våtmarker där slätter bedrivits tidigare. Skörd ska tas bort ur reservatet eller hässjas.
12. Uppföra hässjor.
13. Uppföra älgstorn.
14. Inom de områden som framgår av kartorna i bilaga 3 uppföra byggnad eller anläggning för naturturismens behov som inte motverkar reservatets syfte.
15. Förändra befintlig byggnad eller anläggning.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för underhåll av befintliga vägar, exempelvis snöröjning, flytt av träd som fallit över vägarna eller andra åtgärder för att bibehålla vägarnas nuvarande standard. Innan större underhållsåtgärder ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB. Exempel på sådana åtgärder är byte av vägtrummor och rensning av vägdiken. Vägarnas sträckning framgår av Bilaga 1.

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-13035-2016

NVR ID
2045649

3. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader, kraftledningar eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädsäkring, ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB. Breddning av ledningsgator omfattas inte av undantaget.
4. Inom reservatet finns privata fritidshus på ofri grund. Inom en radie på 25 m runt dessa hus, vilka redovisas på bilaga 4, är det utan hinder av föreskrifterna tillåtet att genomföra röjning av slyskog. Avverkning av grövre träd (diameter över 10 cm i brösthöjd) ska dock ske i samråd med reservatsförvaltaren. Inom dessa områden är det även tillåtet ta reda på fallna träd samt träd som riskerar att falla. Inom dessa områden ska föreskrifterna inte heller utgöra hinder för mindre markanläggningar som t ex spänger och eldplatser. Observera att ovanstående åtgärder kan kräva tillstånd från markägaren samt prövning enligt annan lagstiftning.
5. Föreskrifterna ska inte förhindra uppförande av fritidshus samt tillhörande ekonomibyggnaad inom befintlig arrendetomt som framgår av bilaga 5. Vid uppförandet ska avverkning av träd undvikas. Byggnaderna ska smälta in väl i omgivningen. Bygget ska vara genomfört inom fem år från det att reservatsbeslutet vunnit laga kraft. Observera att ovanstående åtgärder kan kräva prövning enligt annan lagstiftning.
6. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
7. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer.
8. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning och underhåll av informationsskyltar.
3. Uppsättning och underhåll av tillfällig informationsskylt i samband med skötselåtgärd.
4. Naturvårdsbränning samt efterföljande stängsling.
5. Utförande av återställningsåtgärder i skogsmark, exempelvis stängsling och/eller röjning av ungskog.
6. Borttagande av främmande arter, exempelvis contortatall.
7. Utförande av återställningsåtgärder rörande vattenkvalitet, hydrologi och bottenmiljöer som exempelvis återställning efter flottledsrensning, utrivning av damm eller igenläggning av diken.
8. Genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål.

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-13035-2016

NVR ID
2045649

9. Tillgängliggörande av reservatet för besökare genom underhåll av väg, anläggande och underhåll av stigar, leder, rastplatser, eldstäder, vindskydd, sanitära inrättningar och övernattningsstugor.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Plocka eller skada vedsvampar, mossor eller lavar.
3. Skada vegetationen i övrigt genom att t ex gräva upp växter.
4. Fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
5. Samla in ryggradslösa djur.
6. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
7. Skräpa ner.
8. Framföra motordrivna fordon utanför befintlig väg. Vägarnas sträckning framgår av Bilaga 1.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
3. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.
4. I reservatet är det utan hinder av föreskriften C4 tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
5. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

Upplysningar

Eftersom naturreservatet berör ett Natura 2000-område gäller, utöver de krav som följer av reservatsföreskrifterna, även en särskild tillståndsplikt för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området. Frågan om tillstånd prövas av länsstyrelsen eller den myndighet som samtidigt ska pröva tillstånd enligt 9 kap. eller 11-15 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar och föreskrifter för området.

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-13035-2016

NVR ID
2045649

Redogörelse för ärendet

Jielkká-Rijmagåbbås höga naturvärden uppmärksammades i under sent 1970-tal, då en ideell naturvårdare i Jokkmokk tog fram förslag till en "avverkningsgräns" för flera stora urskogsområden i Jokkmokk som borde bevaras, däribland Jielkká-Rijmagåbbå. Tillsammans med Naturskyddsföreningen i Jokkmokk lyftes frågan om fjällskogarna i Jokkmokk till riksnivå och blev viktiga i debatten om de kvarvarande fjällurskogarna på 1980-talet. Fjällskogen på statens mark hade i stor utsträckning varit fredad från kalhyggesbruk sedan 1950-talet, efter beslut av Domänverket själva om att upprätta en *skogsodlingsgräns*, en övre gräns för kalhyggesbruk i fjällområdet, det som sedermera blev *gränsen för fjällnära skog* i Skogsvårdslagen.

Under 1980-talet bröt Domänverket nya vägar in i centrala delarna av Jielkká-Rijmagåbbå österifrån. Därefter genomfördes omfattande kalavverkningar i granurskogen vid foten av Dábmukájve. I början av 1990-talet bröt Domänverket in väg söderifrån till urskogen på Rijmagåbbå där flera mindre hyggen togs upp av dåvarande AssiDomän AB. Även uppe på Stuor Samonáive gjordes stora avverkningar. Även Jielkká hotades av vägdragning och avverkning, något som ledde till både nationell och internationell uppmärksamhet av ett stort antal miljöorganisationer. Uppmärksamheten kring området mycket höga naturvärden ledde till att de inre delarna av Jielkká skyddades som domänreservatet *Appakis* 1989. I slutet av 1990-talet kom det att ingå i det större naturreservatet Ultevis Fjällurskog tillsammans med Harrejaure naturreservat.

1986 bildades den ideella skogsgruppen Steget Före. Steget Före fick kännedom om Jielkká-Rijmagåbbå av Naturskyddsföreningen, och tillsammans med engagerade Porjusbor genomförde man omfattande inventeringar av hotade och rödlistade urskogsarter i området, enligt en ny metodik. Området avgränsades av Steget Före och lyftes fram som ett av de värdefullaste urskogsområdena med ovanligt rika förekomster av flera hotade arter, däribland ringlav (*Evernia divaricata*) och grenlav (*Evernia mesomorpha*).

Såväl Steget Före som Naturskyddsföreningen, Fältbiologerna och Världsnaturfonden lyfte fram området som ett av de mest skyddsvärda skogsområdena i Sverige. Områdets dokumenterat höga naturvärden, tillsammans med den stora uppmärksamhet området fick, ledde till att Sverige, efter önskemål från EU, föreslog området som ett Natura 2000-område 2004. 2005 fick Jielkká-Rijmagåbbå Natura 2000-status.

Länsstyrelsen i Norrbottens län genomförde 2003 egna inventeringar och kartläggningar av områdets skogar. Området utökades därefter av länsstyrelsen med ytterligare 7 000 ha, en avgränsning som blev gränsen för Natura 2000-området och dess nuvarande reservatsgränser.

Större delen av området låg 2010 på Fastighetsverkets marker. Statens fastighetsverk fick vid bolagiseringen av Domänverket och Statens vattenfallsverk 1992 överta förvaltningen av statliga skogsmarker, älvar och fjäll vars kulturella värden ansågs viktiga att vårda och bevara för framtiden. Regeringen föreslog i Prop. 2008/09:214, Hållbart skydd av naturområden, att de skyddsvärda områden på Fastighetsverkets

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-13035-2016

NVR ID
2045649

marker som pekats ut i Naturvårdsverkets rapport 5573 (2006), skyddas som naturreservat och överförs till Naturvårdsverket. Medgivande av överföringen av förvaltningsansvaret från Fastighetsverket till Naturvårdsverket för ovanstående områden gjordes av Regeringen den 9 september 2010. Bildandet av naturreservatet Jielkká-Rijmagåbbå är ett resultat av detta Regeringsbeslut.

Under 2004-2005 genomfördes ett fördjupat samråd mellan Naturvårdsverket, länsstyrelserna i Norrbottens och Västerbottens län samt Sveaskog för samtliga områden på bolagets marker i de aktuella länen. Samrådet med Sveaskog resulterade i en överenskommelse för merparten av områdena, där ansvaret för det långsiktiga bevarandet fördelades mellan myndigheterna och bolaget (Naturvårdsverkets rapport 5498 ,2005).

Under förhandlingarna med Sveaskog 2005 kunde samrådet dock inte slutföras för alla områden som redovisats i inventeringsrapporterna. Den främsta anledningen till att samrådet inte kunde slutföras var att det vid förhandlingarna fanns olika tolkningar om miljömålet Storslagen fjällmiljö även kunde omfatta skogsmiljöer ovan gränsen för fjällnära skog. Ett av dessa områden var den del av Jielkká-Rijmagåbbå som ligger på Sveaskogs mark. I miljömålspropositionen (2004:05/150) klargjorde regeringen att delmål 3 om långsiktigt skydd av områden i fjällen även kan omfatta skogsmiljöer med höga natur- och/eller kulturmiljövärden. Detta klarläggande kom dock sent i processen, vilket innebar att Jielkká-Rijmagåbbå och övriga skyddsvärda, fjällnära skogar hann redovisas i kategorin ”ej färdigutredda områden” innan överenskommelsen redovisades.

Bland dessa områden fanns många av de största och allra mest värdefulla urskogsobjekten som identifierats på Sveaskogs mark och i överenskommelsen sattes målet att samrådet kring områdena skulle slutföras senast under 2008.

Det visade sig vara svårt att enas kring ramar och förutsättningar kring arbetet för dessa områden, både vad gäller val av skyddsform, ersättning samt redovisning. Det föranledde till att Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Norrbotten under 2014 överlämnade en hemställan till regeringen att flertalet av områdena skulle överföras till Naturvårdsverket och bli naturreservat. Förslaget framgår av Naturvårdsverkets rapport 6577 (2013). Under hösten 2015 togs förhandlingsarbetet upp igen och i april 2016 undertecknades en överenskommelse om intrångsersättning mellan Naturvårdsverket och Sveaskog. Överenskommelsen innebär att även Sveaskogs del av Jielkká-Rijmagåbbå kan bli naturreservat i enlighet med det förslag som redovisas i Naturvårdsverkets rapport 6577.

Ärendet har remitterats till Skogsstyrelsen, Försvarmakten och Sveriges geologiska undersökningar (SGU). Försvarmakten har inget att erinra i ärendet, och SGU avstår från att yttra sig. Skogsstyrelsen framför att inrättandet av naturreservatet bidrar till bevarande av skog som stöd till att uppnå målen om levande skogar, ett rikt växt och djurliv samt myllrande våtmarker. Områden med urskogsartad barrskog och myrmosaik är idag allt mer sällsynta och därför ser Skogsstyrelsen positivt på bildandet av ett reservat i den här typen av skogslandskap.

Samråd har genomförts med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten som båda tillstyrker förslaget.

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-13035-2016

NVR ID
2045649

Beslutet har föregåtts av samråd med Jokkmokks kommun inför framtagandet av remissen. Kommunen har även yttrat sig över det remitterade förslaget till beslut, och i sitt yttrande avstyrker de bildandet av naturreservatet. Kommunen anser att beslutsunderlaget har brister och efterlyser bland annat analyser av behovet av ytterligare reservatsbildning samt konsekvenserna av beslutet för näringsliv och försörjning. I sitt yttrande hemställer kommunen om att reservatsförslaget återkallas och att Länsstyrelsen tills vidare avvaktar med reservatsbildning inom kommunen, till dess att nya handläggningsrutiner tagits fram som säkerställer att lokala intressen beaktas vid utformning av beslut och föreskrifter.

Sakägare inom området har förelagts att yttra sig, och samtliga har tagit del av förslaget till beslut. Av dessa har Vaikijaur Viltvårdsområde, Trafikverket, Svenska kraftnät samt en arrendator av markupplåtelse i Ráfeloukta inkommit med yttranden.

Vaikijaur Viltvårdsområde har inga synpunkter på reservatsbildningen under förutsättning att jakten kommer att kunna bedrivas på samma sätt som tidigare och att markarealen står till Viltvårdsområdets förfogande under samma villkor som tidigare.

Trafikverket framför att det bör finnas hänvisning till parkeringsytor för besökare till naturreservatet för att minska risken för parkering längs med statligt vägnät. Vidare bör parkeringsmöjlighet finnas vid informationstavlor som placeras intill allmänna vägar.

Svenska kraftnät påtalar i sitt yttrande att de två stamledningar som berörs av reservatet ingår i två utredningar om riksintresseanspråk. Svenska kraftnät framhåller även vikten av att reparations- och underhållsåtgärder gällande de befintliga anläggningar som berörs av reservatet kan genomföras utan hinder av föreskrifterna. Vidare uttrycker Svenska kraftnät farhågor om att naturreservatet kommer att försvåra anläggandet av nya ledningar i detta område. Man anser även att man bör säkerställa möjligheter att anlägga ledningar i anslutning till vattenkraftverken och stationerna i området även i framtiden. Svenska kraftnät anser därför att reservatsgränsen bör ändras så att reservatet inte berör Svenska kraftnäts anläggningar Svenska kraftnät kan inte tillstyrka förslaget naturreservat med mindre än att ovanstående synpunkter tillgodoses.

Arrendatorn av en markupplåtelse i Ráfeloukta har i sitt yttrande synpunkter på att dragningen av reservatsgränsen påverkar de samiska bosättningarna längs väg 819 olika, då några bosättningar lämnas utanför reservatet och några hamnar innanför reservatsgränsen. Han anser att reservatsgränsen bör gå längs väg 819, och inte innefatta marken mellan vägen och älven vid Ráfeloukta. Han ifrågasätter även att reservatet fått den försvenskade namnformen Jelka-Rimakåbbå istället för det samiska namnet Jielkká-Rijmagåbbå, vilket är det som används på Lantmäteriets kartor.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Jielkká-Rijmagåbbå utgör ett från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt stort och sammanhängande vildmarksområde. Mosaiken av skogar, sjöar och våtmarker har under lång tid utvecklats fritt genom främst naturliga processer som succession och naturliga störningar, till exempel storm, brand och varierande vattenflöden. Området har även påverkats och formats av ett hållbart renbete under århundranden. Den har utsatts

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-13035-2016

NVR ID
2045649

för liten mänsklig påverkan och utgör en bevarad rest av det naturliga landskapet. Naturtyperna har därför en lång kontinuitet och hyser rika naturmiljöer med viktiga strukturer som utgör en livsförutsättning för många specialiserade och känsliga arter. Skogarna i Jielkká-Rijmagåbbå är övervägande urskogsartade, och ett stort antal sällsynta och hotade skogslevande arter har noterats i området. De större våtmarkskomplexen i området har fått högsta naturvärdeklass i länsstyrelsens våtmarksinventering.

Sammantaget har Jielkká-Rijmagåbbå mycket höga naturvärden. Området har stor betydelse för den biologiska mångfalden och hyser ett stort antal sällsynta och rödlistade arter. Området har en låg exploateringsgrad och en ostörd karaktär, vilket utgör ett alltmer sällsynt inslag i länet. Naturreservatet har även höga landskaps- och friluftsvärden genom sin storlek, karaktär av vildmark och anslutning till naturreservatet Ultevis fjällurskog.

Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden och opåverkade och ostörda karaktär förstörs. De höga naturvärden som finns i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av flera miljö kvalitetsmål, bland annat *Levande skogar*, *Myllrande våtmarker*, *Levande sjöar och vattendrag* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Jielkká-Rijmagåbbå ingår i det europeiska nätverket för bevarande av biologisk mångfald, Natura 2000. Det innebär ett nationellt ansvar att upprätthålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som finns inrapporterade inom området. Reservatets stora våtmarkskomplex klassas som naturtypen *aapamy*, och större delen av reservatets skogar klassas som *västlig taiga*. Dessa naturtyper är enligt EUs habitatdirektiv prioriterade naturtyper som bland annat Sverige har ett särskilt internationellt ansvar för att bevara. Området hyser även den prioriterade arten järv. Bildandet av naturreservatet bidrar till starka förutsättningarna för att gynnsam bevarandestatus uppnås på biogeografisk nivå för de naturtyper och arter som utgör grunden för områdets utpekande enligt Art- och habitatdirektivet (Natura 2000).

Med avseende på de synpunkter som inkommit från Jokkmokks kommun vill Länsstyrelsen betona att arbetet med att formellt skydda områden med höga naturvärden sker på uppdrag av regeringen för att klara Sveriges nationella mål och internationella åtaganden. Länsstyrelsen är väl medveten om att vissa enskilda kommuners bidrag till att uppnå dessa mål och åtaganden är stora och att samarbetsformer behöver utvecklas och förbättras för att nå en högre grad av samförstånd. Detta är ett arbete som pågår och som kommer att fortsätta under kommande år. Samtidigt har länsstyrelsen ett tydligt uppdrag från regeringen om att slutföra reservatsbildning i områden där markfrågorna är lösta, vilket medför att myndigheten inte anser att det är varken möjligt eller lämpligt att pausa reservatsbildningsarbetet under tiden som nya samarbetsformer utarbetas. De utredningar som kommunen efterfrågar är inte möjliga att genomföra inför varje enskilt reservatsbeslut. Däremot har liknande analyser gjorts både inför riksdagens

beslut om miljömål samt inom ramen för arbetet med de riktlinjer och strategier som styr genomförandet.

Med avseende på de synpunkter som inkommit från Svenska kraftnät konstaterar Länsstyrelsen att underhållsåtgärder för befintliga anläggningar, t ex ledningar är undantagna från reservatsföreskrifterna enligt punkt 3 under *Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A*. Länsstyrelsen konstaterar vidare att större delen av det aktuella området sedan 2010 ägs av Naturvårdsverket, och att resterande del ägs av Sveaskog som ersatts för intrånget. Området ska enligt beslut av Regeringen skyddas som naturreservat (Prop. 2008/09:214). Sammantaget kan Länsstyrelsen därför inte se några skäl till att avstå eller avvakta med att genomföra reservatsbeslutet med anledning av Svenska kraftnäts och Jokkmokk kommuns ställningstaganden.

Länsstyrelsen har med anledning av yttrandet från arrendatorn i Ráfeluokta ändrat namnet på naturreservatet till Jielkká-Rijmagåbbå så att det följer god ortnamnsed.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB. Länsstyrelsen bedömer även att ett naturreservat i det aktuella området inte strider mot Jokkmokks kommuns översiktsplan i vilken området är utpekad som övrig skogsmark. Delar av området utgör riksintresse för friluftsliv, rörligt friluftsliv, rennäring samt Natura 2000. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av naturreservatet stärker dessa riksintressen. En del av området utgör riksintresse för totalförsvaret. Länsstyrelsen bedömer bildandet av naturreservatet är förenligt med detta riksintresse.

I enlighet med 7 kap 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen. Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte. Det är ett angeläget allmänt intresse att skydda områden med höga naturvärden. Det aktuella området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden och av värdefulla naturmiljöer. Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar inte går att förena med bevarande av områdets värden. Det är av stor betydelse för syftet med naturreservatet att mänsklig påverkan inom reservatet sker efter bestämda riktlinjer. Föreskrifter som medför inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden är därför nödvändiga. Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekterna som kan uppstå för de enskilda fastighetsägare som berörs. En frivillig överenskommelse med markägarna har träffats och berörda markägare har ersatts för det intrång i pågående markanvändning som reservatsbeslutet innebär.

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet innan beslut om ordningsföreskrifter för allmänheten så tidigt som möjligt utreda dessa föreskrifters kostnadsmässiga och övriga konsekvenser. Enligt samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Länsstyrelsen bedömer att

föreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Föreskrifternas konsekvenser för allmänheten eller i övrigt bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning inte behöver upprättas.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Jielkká-Rijmagåbbå
Kommun:	Jokkmokk
Lägesbeskrivning:	ca 30 km NV om Jokkmokk, väster om väg 45 mellan Jokkmokk och Porjus
Area:	ca 37 300 ha
Fastigheter och ägare:	Jokkmokks Kronoöverloppsmark 5:1, Naturvårdsverket Jokkmokks Kronoöverloppsmark 17:1, Naturvårdsverket Majtum 1:14, Sveaskog Förvaltnings Aktiebolag Pakko 6:1, Naturvårdsverket Randijaur 4:9, Naturvårdsverket Randijaur 5:3, Naturvårdsverket Randijaur 8:2, Naturvårdsverket Randijaur 9:6, Naturvårdsverket
Samfälligheter:	Pakko ga:2, Lilla Luleåälvvägarnas Samfällighetsförening Pakko ga:10, Jälkavägens Samfällighetsförening
Renskötselrätt:	Sirges, Slakka
Natura 2000:	SE 0820722 Jelka-Rimakåbbå
Förvaltare:	Länstyrelsen
Omfattning:	I reservatet finns enklaver av enskild mark, bland annat samfälligheter och ströängar. Dessa omfattas ej av föreskrifterna.

Beskrivning av området

Area:	ca 37 300 ha
Naturtyper:	Skogsmark ca 29 397 ha, varav produktiv skog ca 24 141 ha Våtmark ca 7047 ha Sjöar och vattendrag ca 518 ha Substratmark ca 48 ha Övrig öppen mark ca 93 ha

Naturreservatet Jielkká-Rijmagåbbå är ett mycket stort, i stora delar väglöst landskap i fjällnära läge där urskogar och vidsträckta myrmarker bildar en mosaik av vacker natur

tillsammans med sjöar och vattendrag. Området ligger strax väster om Porjus i Jokkmokks kommun på vattendelaren mellan Stora och Lilla Lule älv, och ansluter i väster till naturreservatet Ultevis fjällurskog. Större delen av naturreservatet ligger ovanför gränsen för fjällnära skog.

Naturreservatets sydliga och centrala delar karaktäriseras av markerade skogklädda berg med våtmarker i dalgångarna. Här finns reservatets högsta berg Stuor Dábmuk, 662 m.ö.h. och Ágås, 617 m.ö.h. Den norra delen av naturreservatet består av stora myrmarker med mellanliggande mestadels lågproduktiva granskogar. Genom Jielkká-Rijmagåbbås många dalgångar rinner vattendrag. De största vattendragen är Duorbunjáhkå, som avvattnar Duorbunjávrré i sydost, Gárddevárjáhkå och Jielkájáhkå centralt i området, samt Oallojáhkå längst i norr. De största sjöarna i området är Duorbunjávrré i sydost och Stuor Jielkká centralt i området.

Berggrunden utgörs av urberg i form av huvudsakligen av sura bergarter. Längst norrut, vid Oallovárre och vid Sávgesvárre, finns stråk av basisk berggrund, likaså i naturreservatets centrala delar kring Ágås och i sydväst vid Duorbunjávrré. Hela området är beläget över högsta kustlinjen, och domineras av blockfattiga moräner. På flera håll löper isälvsavlagringar fram genom landskapet, bland annat i dalgången kring Oallojáhkå och vid Bárluokta längst i norr, samt i dalen väster om Ágås. I dalgångarna kring Duorbunjáhkå och Gárddevárjáhkå vittnar isälvsrännor i jordtäcknet om isälvars erosion. I anslutning till många av naturreservatets myrområden breder natursköna moränbacklandskap ut sig. Det största området är ett stråk som sammanfaller med myrkomplexet Hálmáhpe i söder och fortsätter norrut förbi Gárddevárres västra sluttning och vidare in i Ultevis.

I Jielkká-Rijmagåbbå finns flera stora våtmarkskomplex, varav sju är klassade med högsta värdeklass (klass 1) i länstyrelsens våtmarksinventering. Det största av dessa är Hálmáhpe, som ligger i ett småkuperat landskap mellan bergen Roavvoajvve, Doaresoajvve och Báktevárre i naturreservatets sydvästra del. Våtmarken karaktäriseras av strängflarkkärr och strängblandmyrar genomkorsade av bäckdrag och mader. Mellan bergen Stuor Dábmuk och Doaresoajvve breder det stora myrkomplexet Liejbáhpe ut sig med sina strängflarkkärr och sumpskogar. Malmmyran ligger i dalgångarna mellan de tre bergsmassiven Báhkkojtjáhkå, Jielkavárre och Roavvevárásj. Den stora myren består av plana strängblandmyrar och öppna strängflarkkärr, och avgränsas norrut av sjön Stuor Jielkká. I hela naturreservatet finns även olika typer av mindre myrar spridda. Myrslåtter har bedrivits på flera av våtmarkerna i området. Rester av gamla hässjor, spänger och lador påminner om äldre generationers slitsamma arbete på myrarna.

Skogarna i Jielkká-Rijmagåbbå är till helt övervägande del urskogsartade, och i stor utsträckning rör det sig om helt orörda urskogar. Exempel på värdefulla skogstyper i Jielkká-Rijmagåbbå är orörda eller svagt påverkade successionsskogar efter brand med karaktär av allt från lövrika blandbestånd med gott om asp och sälg, till stamtäta tallbestånd av stavakaraktär, gammal granurskog och urskogsartad barrblandskog med gott om grova, plattkroniga gammeltallar. Bergen inne i centrala delen, såsom Uhtsa och Stuor Dábmuk samt Ágås och Rimakåbbå är granskogsklädda, liksom merparten av områdets norra del fram till cirka 5 km före Oalloluokta, där skogen övergår först i barrblandskog för att på de två bergen Gárddevárre och Oallovárre övergå i nästan ren tallskog. De högsta bergen kröns av fjällbjörkskog, och på toppen av reservatets högsta

berg Stuor Dábmuk finns ett mindre område med fjällhed. I reservatets skogar förekommer rikligt med död ved, både liggande och stående.

Även om skogarna i reservatet till övervägande del är mycket gamla, förekommer även en del lövrika barrskogar som uppkommit efter skogsbränder på 1800-talet. På berget Ládnoajvve i södra kanten av naturreservatet finns en stor, cirka 160-170 år gammal bränna som täcker hela berget. Hela södra delen av naturreservatet utgörs av omkring 150-åriga successionsskogar, varför skogen på såväl Duorbonoaiivve i väster samt Stuor Samonáives södra del, öster om Ládnoajvve, troligen också har vuxit upp efter samma brand. På dessa berg är skogen talldominerad, och på norra sidan av Duorbonoaiivve helt opåverkad av skogsbruk.

I stora delar av naturreservatet saknas helt spår av skogsbruk och skogen uppvisar tydliga urskogskaraktärer. I regel finns dock spår av äldre plockhuggning, då vanligen i tallskogarna. Invid bäcken som avvattnar Malmmyran finns resterna av en tjärddal, och Gitjárjáhkå och Báhkójáhkå användes förr som flottningsleder. I naturreservatets sydöstra delar finns områden som avverkats och planterats i sen tid. I anslutning till dessa hyggen och ungskogar går det in flera skogsbilvägar i naturreservatet. Huvuddelen av våtmarkerna är helt orörda eller har mycket låg påverkansgrad, men det finns även våtmarker i området med högre grad av negativ påverkan. Naturreservatets centrala delar genomkorsas i östvästlig riktning av en stor kraftledning.

I Jielkká-Rijmagåbbå finner man många av de sällsynta arter som är knutna till gamla barrskogar. Flera av arterna förekommer också i ovanligt stora populationer. På tallågor växer bland annat de mycket sällsynta vedsvamparna kritporing, urskogsticka och tallstocksticka. Granurskogens typiska vedsvampar, såsom ostticka, rosenticka, rynkskinn, harticka och taigaskinn påträffas i hela området och verkar ha starka populationer i Jielkká-Rijmagåbbå. I området är också sju arter rödlistade knappnålslavar påträffade på gran, tall, björk och asp. Liten sotlav, som är den mest kontinuitetskrävande av dessa, förekommer spridd i hela området på granar äldre än 300 år. På gamla sälgar hittar man inte sällan doftticka, en art som annars är sällsynt, och på vissa platser i reservatet finns stora förekomster. På aspar har bland annat liten aspgelélav och stiftgelélav hittats. I Jielkká-Rijmagåbbå förekommer den sällsynta ringlaven, en ljus hänglav som växer i orörda granskogar invid bäckar, på flera platser. Längs Jelkabäcken, i nordöstra delen av området, finns Sveriges troligen största förekomst av ringlav. Även dess nära släkting grenlav, också den sällsynt, är spridd längs myrar och vattendrag i naturreservatet. Vid bäckar och i sumpskogar växer lappranunkel, en växt som är upptagen i EUs Art- & habitatdirektiv. I reservatet växer även norna på flera platser.

Jielkká-Rijmagåbbå har ett rikt djurliv. Här finns bland annat järv, björn och lodjur och utter. Fågellivet är rikt och i de gamla skogarna trivs bland annat lappmes, spillkråka, tjäder, järpe, lavskrika och tretåig hackspett. De stora våtmarkskomplexen med dess mosaiker mellan våtmark och fastmark med gölar, tjärnar, vattendrag, frodiga myrtyper och sumpskogar utgör en rik och varierande miljö för ett stort antal fågelarter, bland annat sångsvan och fiskgjuse. Ute på de öppna myrarna uppehåller sig bland annat storlom, blå kärrhök och bivråk samt ett stort antal vadare. I sumpskogen och i lövskogskärren finns videsparv och tretåig hackspett. Sävsparv och blåhake trivs bland

annat i videkärren. Längst i norr ligger Luspetjärn och Luspeforsen, invid Stora Lulevatten, vilket är en av Norrbottens mest värdefulla flyttfågellokalerna under våren.

Jielkká-Rijmagåbbå ger med sina stora sammanhängande urskogar och myrvidder ett intryck av vildmark - och är på samma gång ett urgammalt kulturlandskap. På många platser i området har arkeologerna bland annat funnit fångstgropsystem, kåtalämningar och härdar. Gammelskogarna och myrlanden i Jielkká-Rijmagåbbå har varit och är än idag viktiga marker för jakt, fiske och renskötsel.

Fyra delar av naturreservatet är riksintressen för rennäringen. Det nordligaste området ligger söder om Oalloluokta. Centralt i naturreservatet sträcker sig det andra området i från Jielkavárre i väst, längs Malmmyran och över Roavvevárasj i öst. Det tredje området är beläget kring Duorbunjávrrer och Duorbunjáhkå i sydväst. Det fjärde området är kring Gárdeáhpe i väster.

Jielkká-Rijmagåbbås storlek, orördhet och ostördhet tillsammans med dess varierade naturskogs- och myrlandskap gör området ett unikt vildmarksområde som ger möjlighet till fina friluftslivsupplevelser.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljö- och energidepartementet) enligt Bilaga 6.

Beslutets ikraftträdande

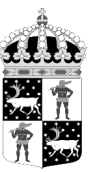
Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, vilka gäller omedelbart.

De som deltagit i länsstyrelsens beslut

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Björn O. Nilsson efter föredragning av naturskyddshandläggare Åsa Hedlund. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även naturskyddshandläggare Frédéric Forsmark chefen för naturskyddsenheten Per-Anders Jonsson samt länsassessor Linda Kero.

Bilagor:

1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Kartor över områden som omfattas av reservatsföreskrift A 14
4. Kartor över byggnader som omfattas av undantag A 4 i reservatsföreskrifterna
5. Arrendeavtal
6. Hur man överklagar
7. Skötselplan

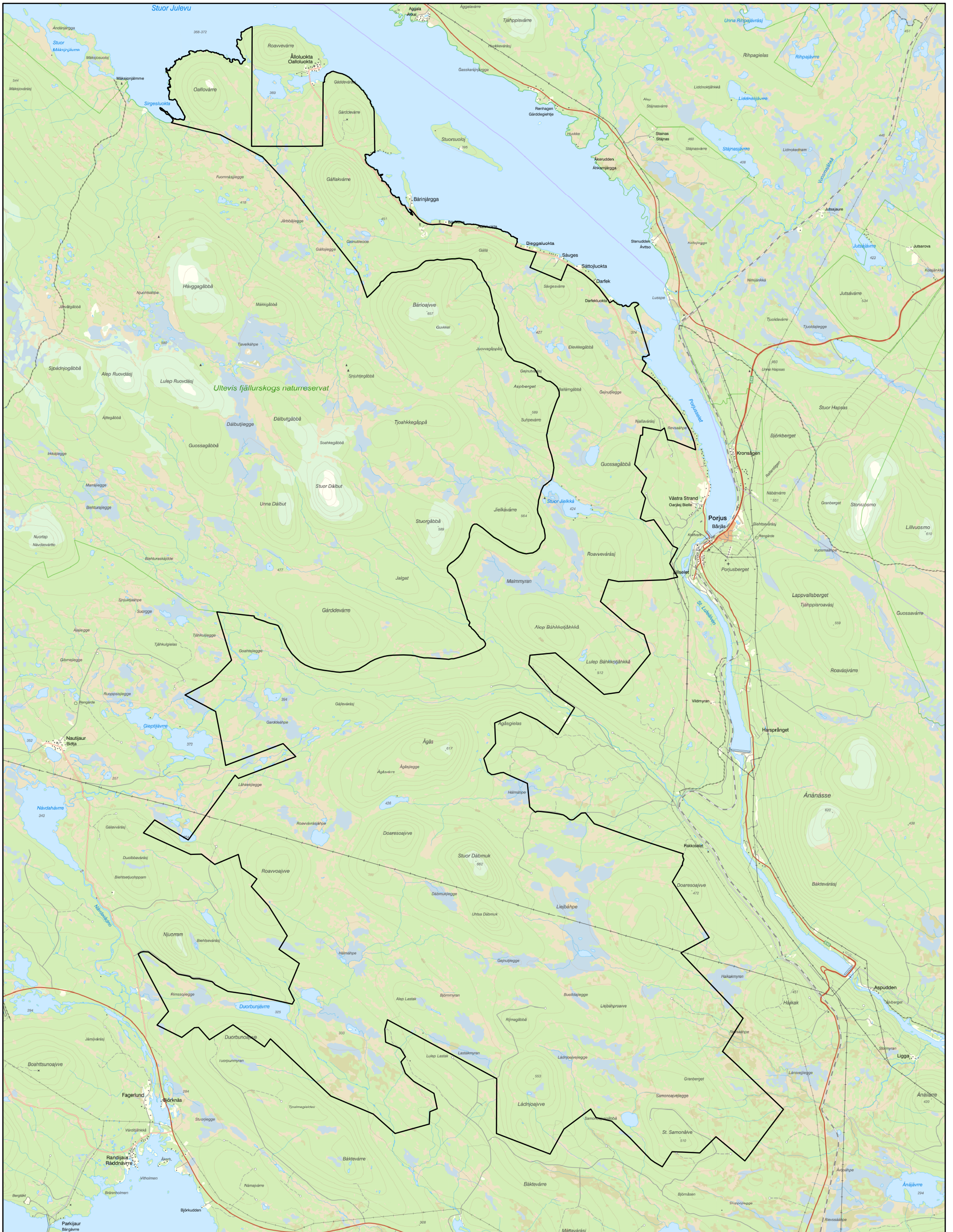

Naturreseptatet Jielkká-Rijmagåbbå

Area ca 37 300 ha

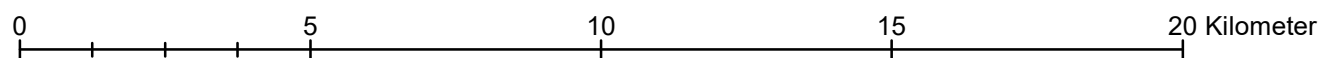
Skala 1:130 000

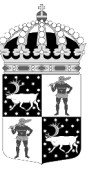
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

 Gräns för naturreservatet

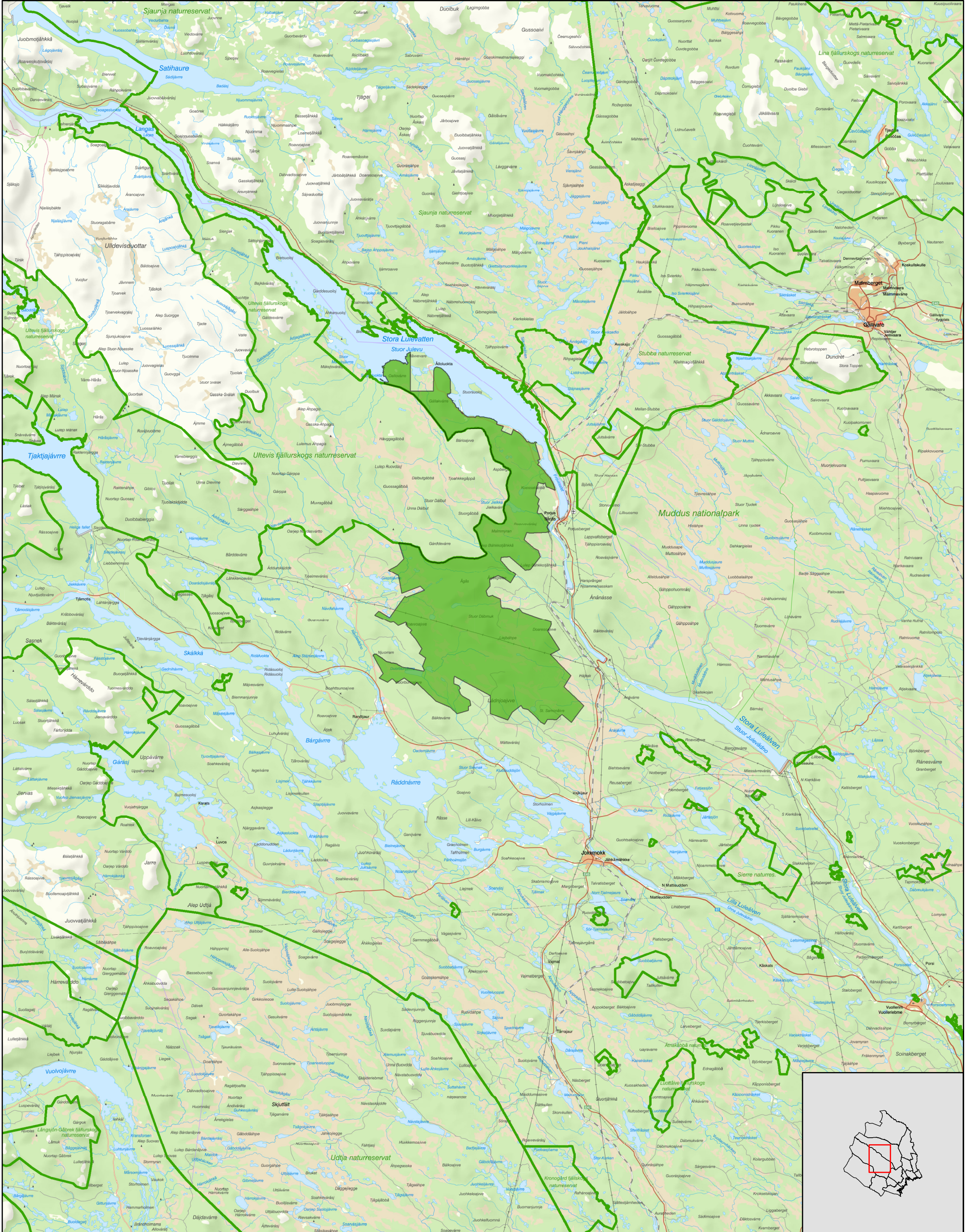

Naturresevatet Jielkká-Rijmagåbbå

Jokkmokk kommun

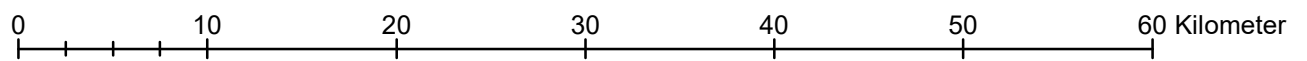
Skala 1:400 000

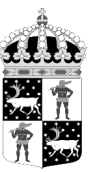
Länstyrelsen
Norrbotten

© Länstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturresevatet
- Övriga naturresevat

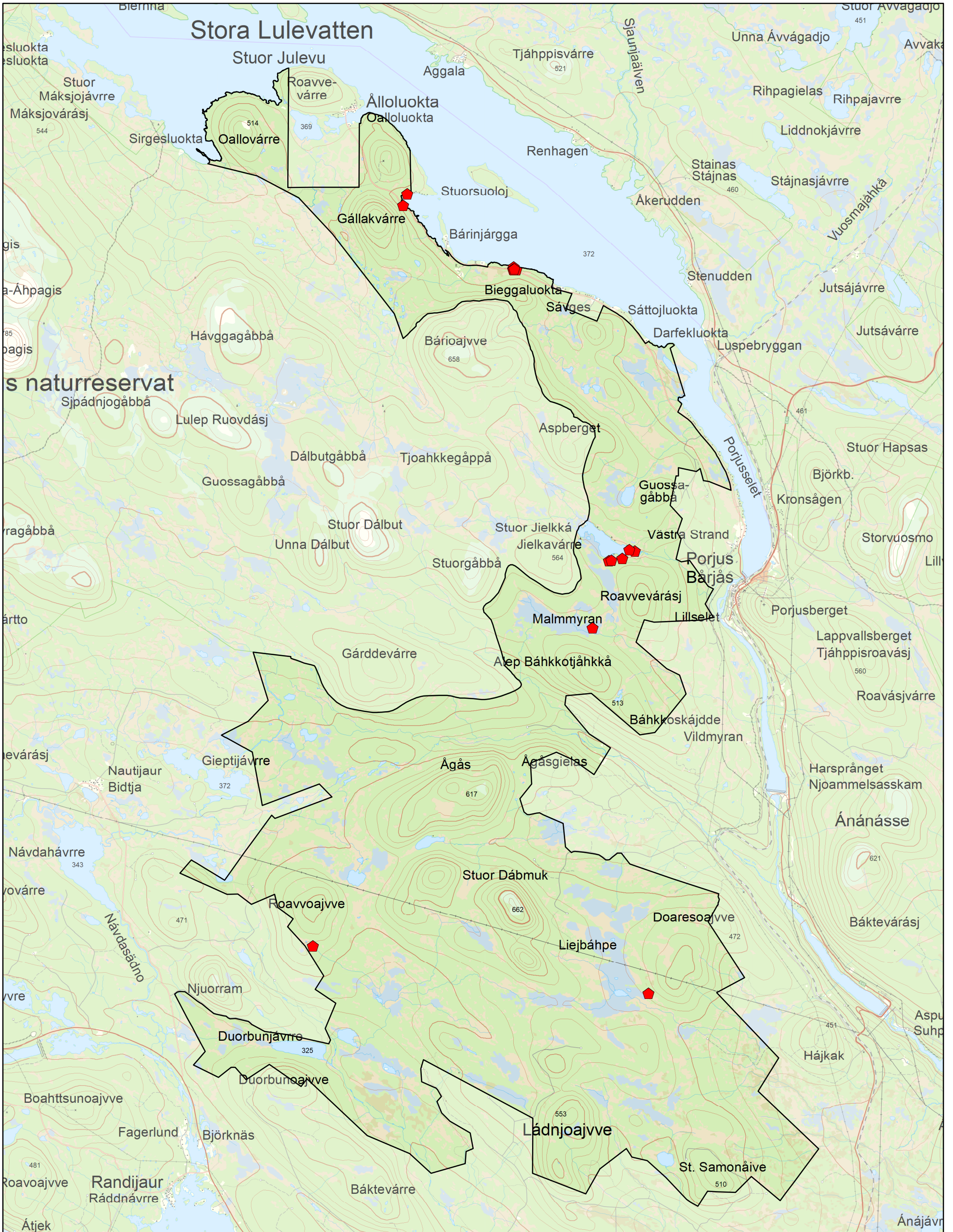

Naturreseptet Jielkká-Rijmagåbbå

Översikt över hus som omfattas av undantag A4 från reservatsföreskrifterna

Skala 1:130 000

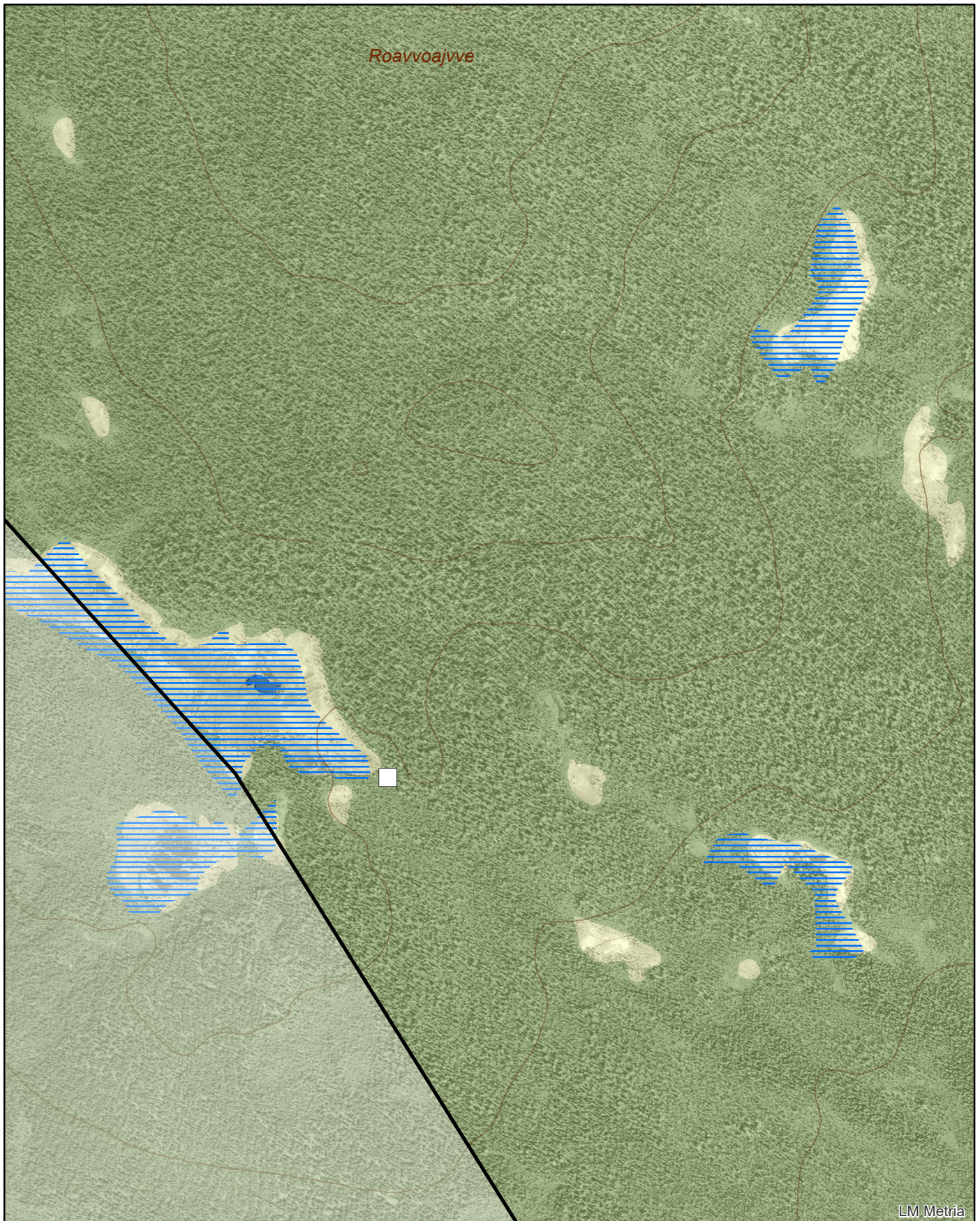

Naturreseptatet Jielkká-Rijmagåbbå

Hus som omfattas av undantag A4 från reservatsföreskrifterna

Skala 1:10 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Hus som omfattas av undantag A4
- Gräns för naturreseptatet

0 250 500 750 Meter

Naturreservatet Jielkká-Rijmagåbbå

Hus som omfattas av undantag A4 från reservatsföreskrifterna

Skala 1:10 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Hus som omfattas av undantag A4
- Gräns för naturreservatet

0 250 500 750 Meter

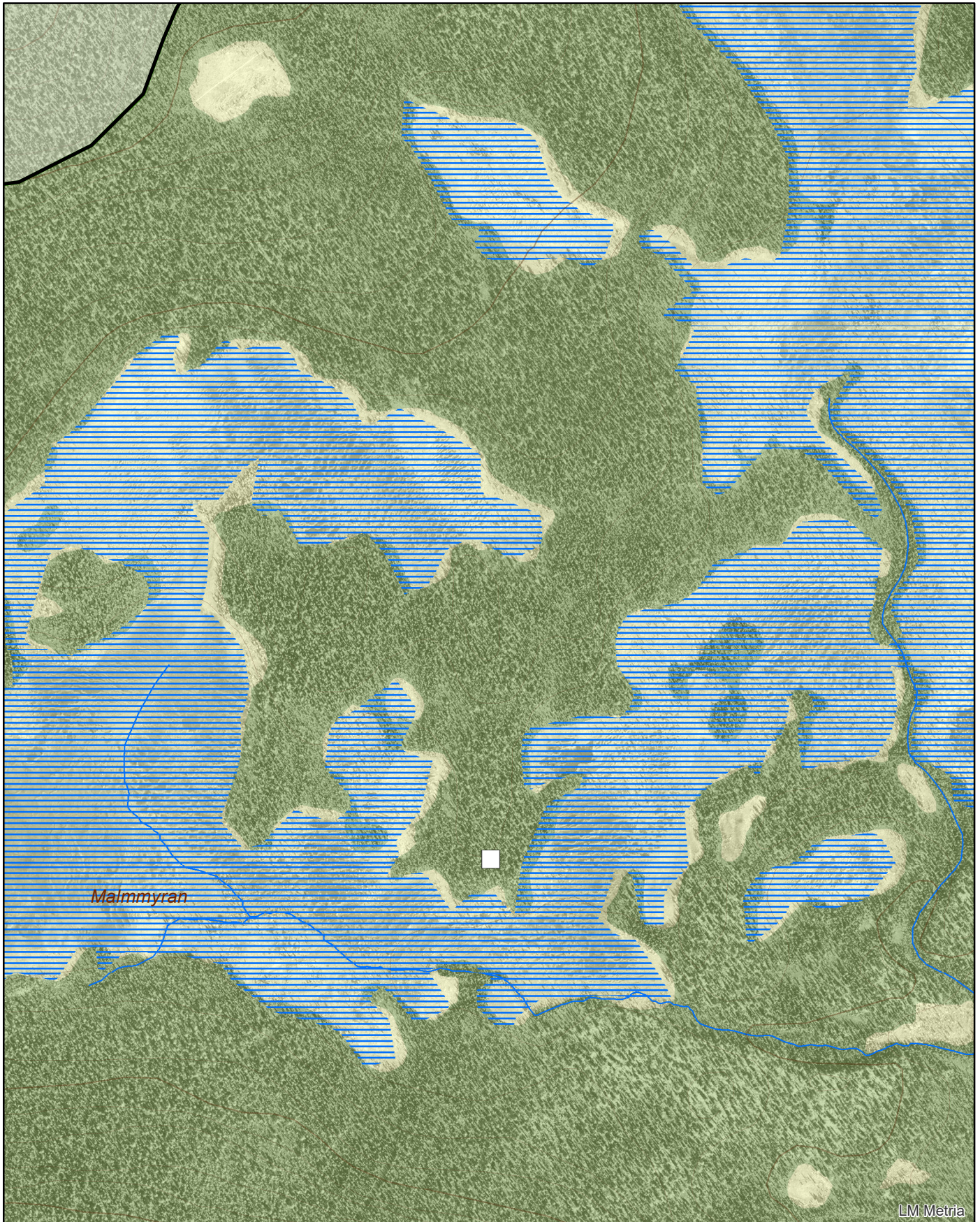

Länsstyrelsen
Norrbotten

Naturreservatet Jielkká-Rijmagåbbå

Hus som omfattas av undantag A4 från reservatsföreskrifterna

Skala 1:10 000

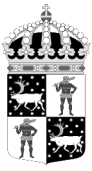

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Hus som omfattas av undantag A4
- Gräns för naturreservatet

0 250 500 750 Meter

Naturreseptet Jielkká-Rijmagåbbå

Hus som omfattas av undantag A4 från reservatsföreskrifterna

Skala 1:10 000

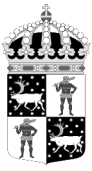
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Hus som omfattas av undantag A4
- Gräns för naturreseptet

0 250 500 750 Meter

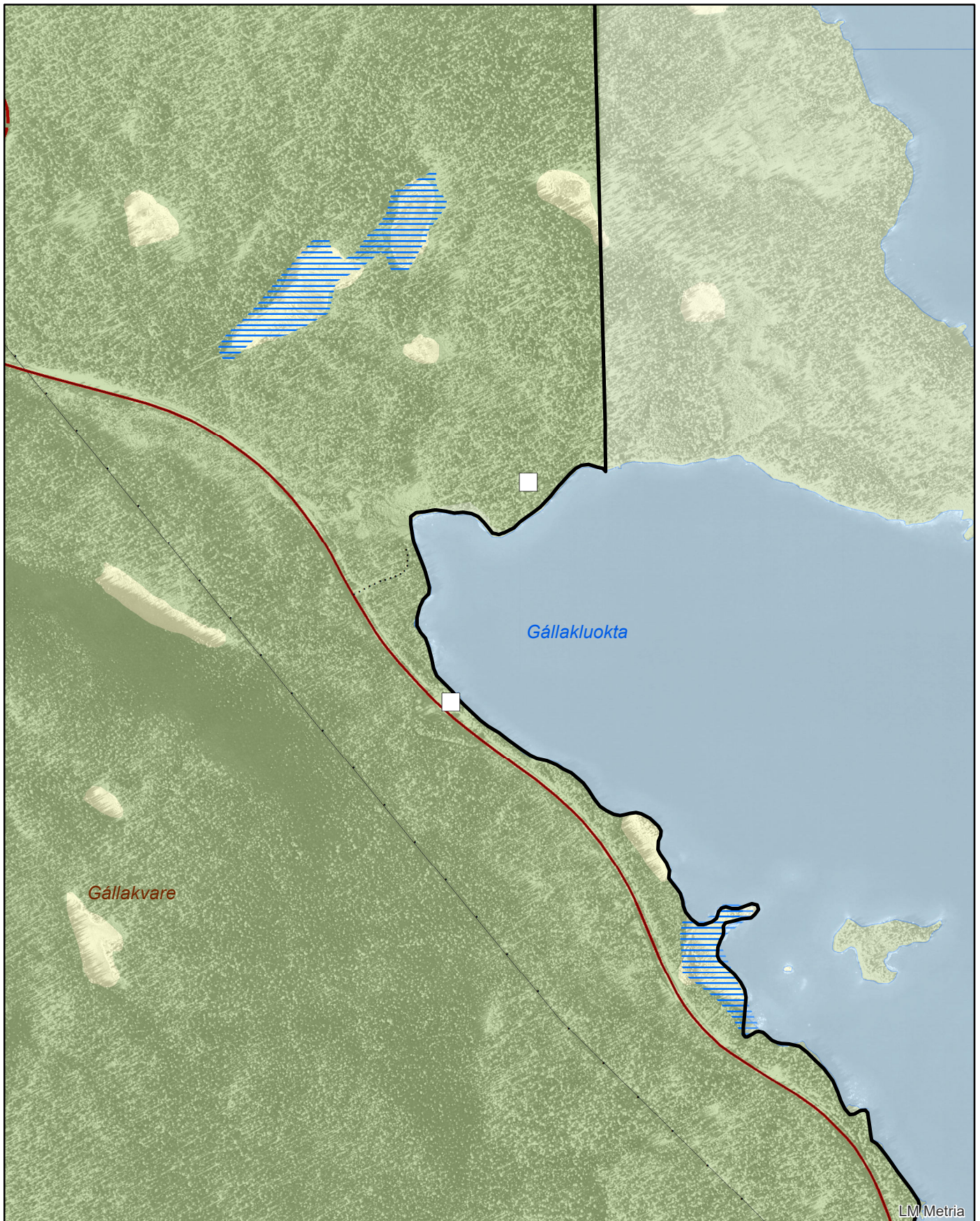

Naturreservatet Jielkká-Rijmagåbbå

Hus som omfattas av undantag A4 från reservatsföreskrifterna

Skala 1:10 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Hus som omfattas av undantag A4
- Gräns för naturreservatet

0 250 500 750 Meter

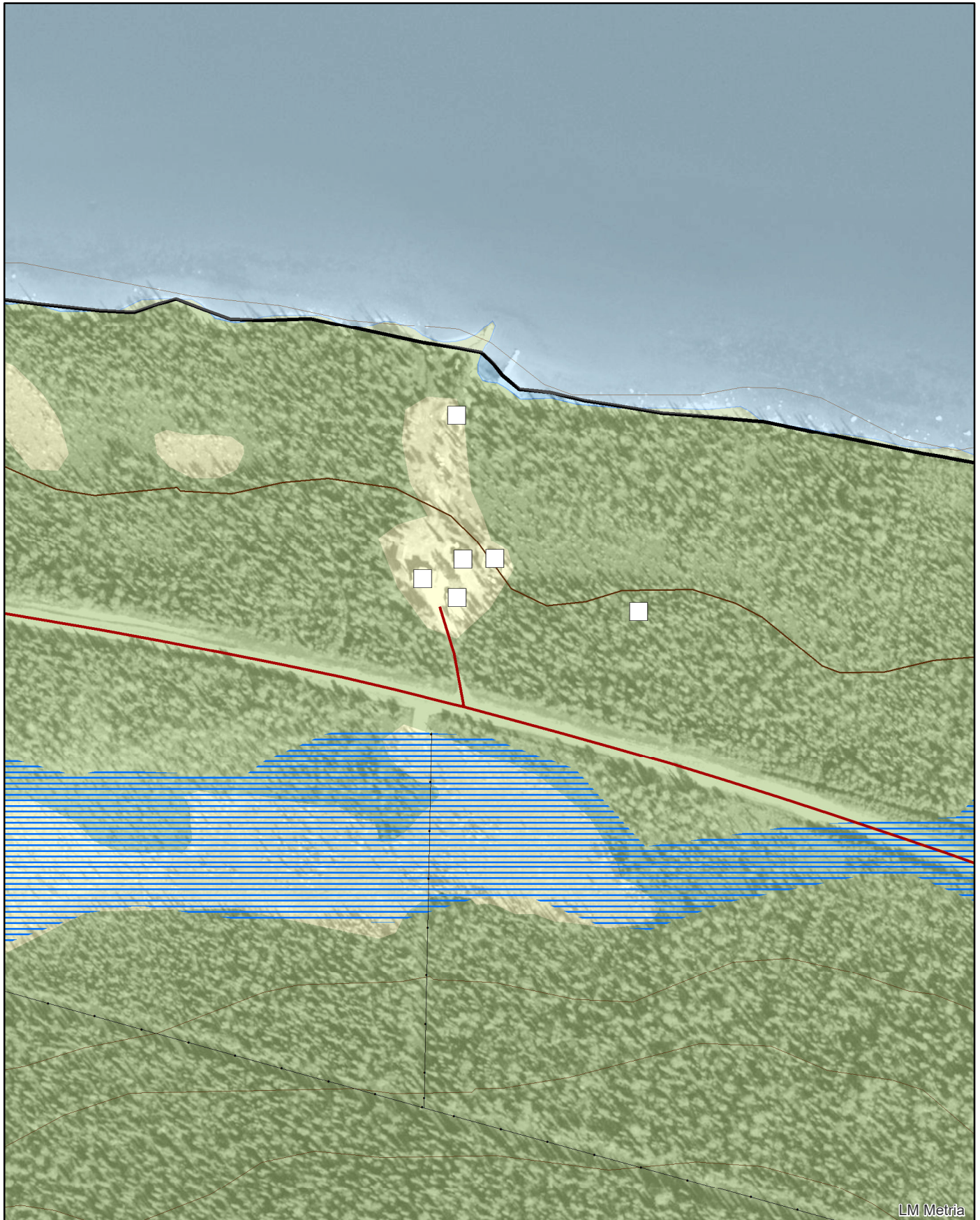

Naturreservatet Jielkká-Rijmagåbbå

Hus som omfattas av undantag A4 från reservatsföreskrifterna

Skala 1:3 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

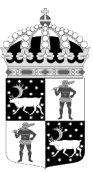
LM Metria

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Hus som omfattas av undantag A4
- Gräns för naturreservatet

0 50 100 150 200 Meter

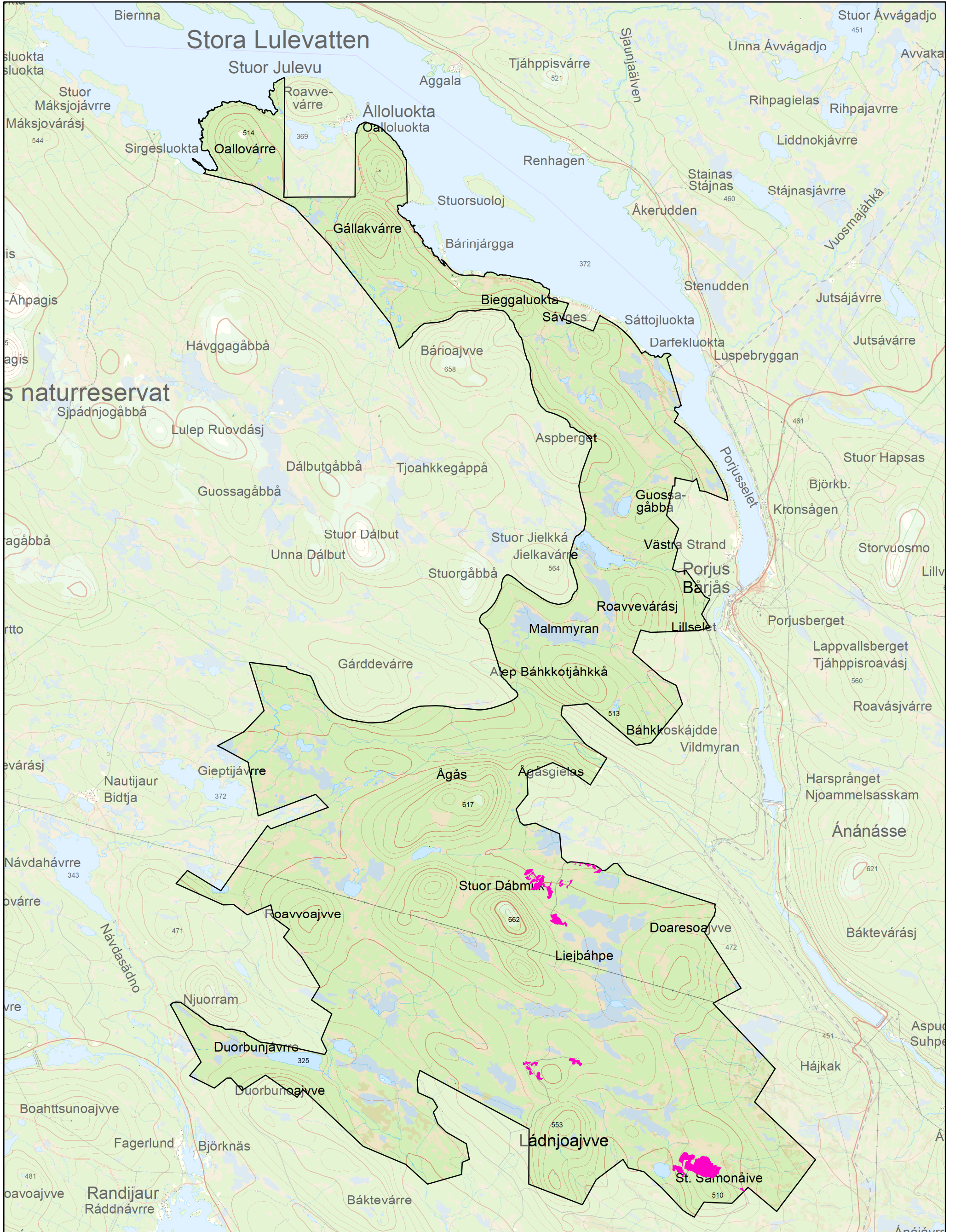

Naturreseptatet Jielkká-Rijmagåbbå

Översikt över områden som omfattas av reservatsföreskrift A 14

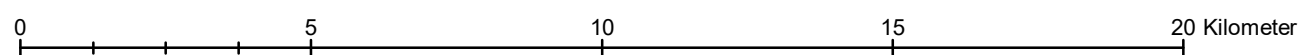
Skala 1:130 000

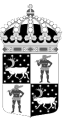
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

 Område där föreskrift A 14 gäller
 Gräns för naturreseptatet

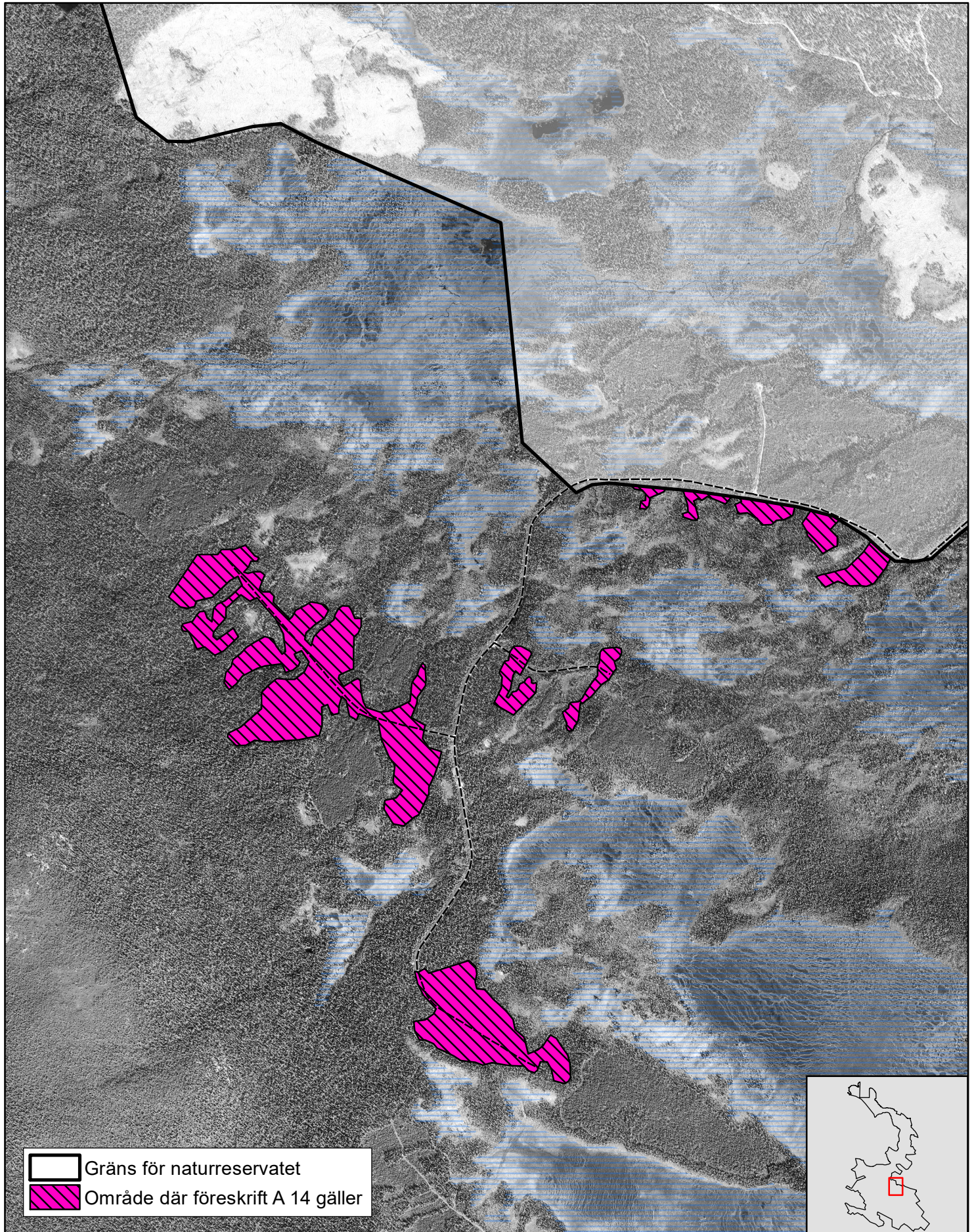

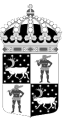

Naturreseptet Jielkká-Rijmagåbbå

Områden som omfattas av reservatsföreskrift A 14

Skala 1:20 000

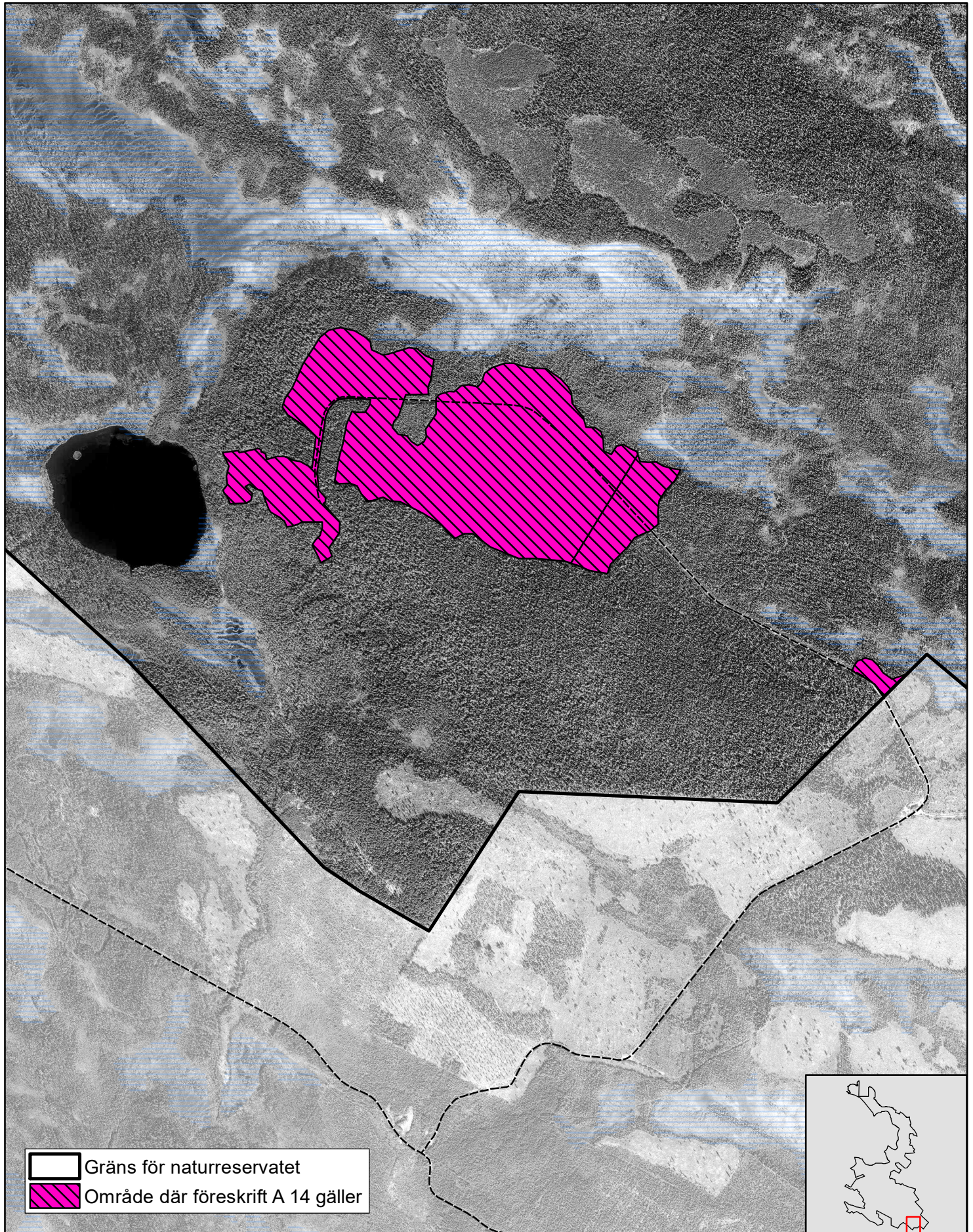

Naturreseptet Jielkká-Rijmagåbbå

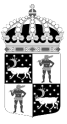
Områden som omfattas av reservatsföreskrift A 14

Skala 1:20 000

- Gräns för naturreseptet
- Område där föreskrift A 14 gäller

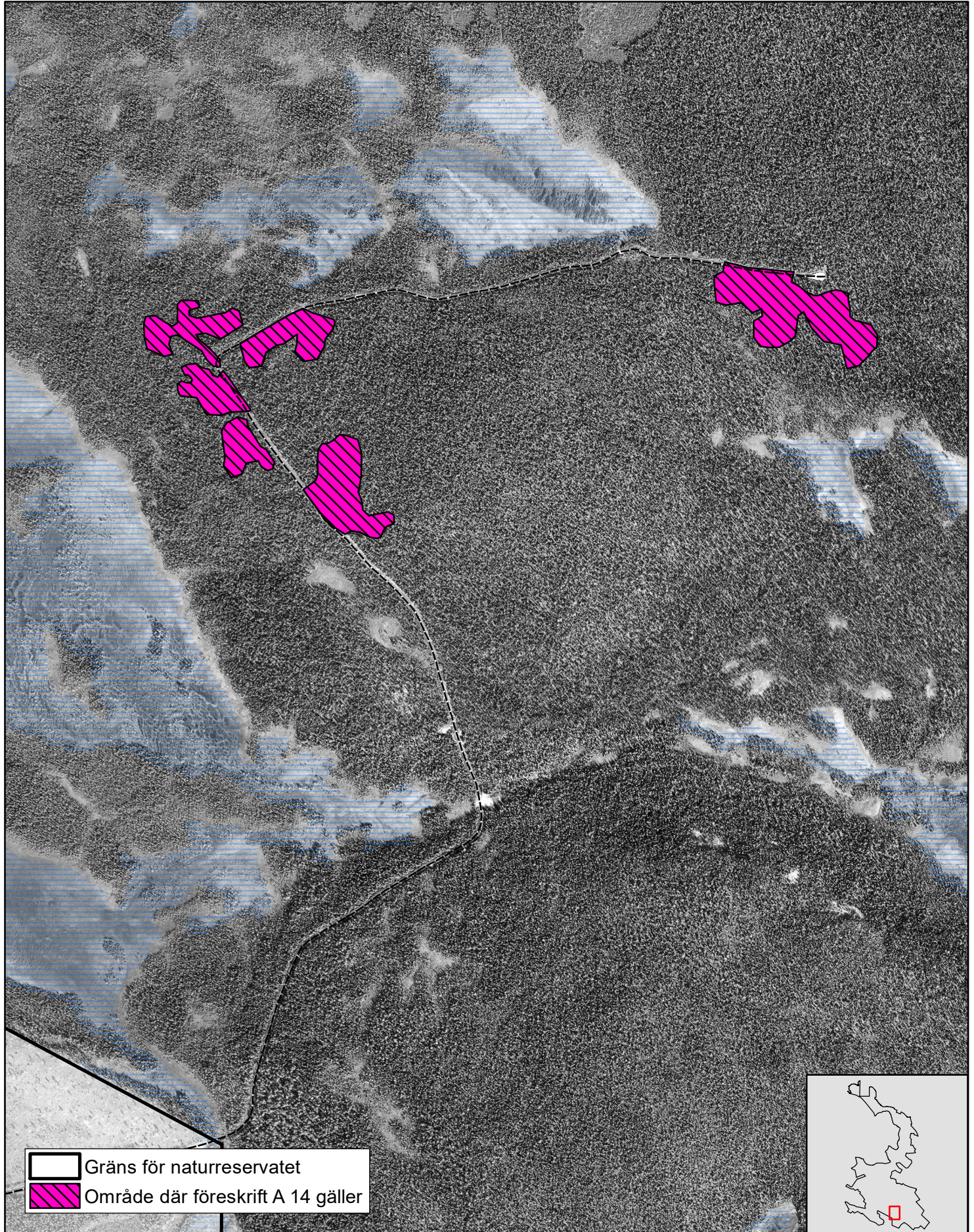

Naturreseptat Jielkká-Rijmagåbbå

Områden som omfattas av reservatsföreskrift A 14

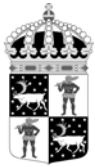
Skala 1:15 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

- Gräns för naturreservatet
- Område där föreskrift A 14 gäller

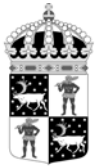

Länsstyrelsen
Norrbotten

Bilaga 5

Karta från bostadsarrendeavtal med avtalsnummer 10949-16, för vilket undantag 5 från A-föreskrifterna gäller.

Länsstyrelsen
Norrbotten

Bilaga 6

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Mark- och miljödomstolen. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Mark- och miljödomstolen.

Ni ska i Ert överklagande ange

- * vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
- * hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
- * Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 010-225 50 00.